

**ΤΩΝ Σπύρου
Μπλαβούκου
ΚΑΙ Πάνου
Πολίτη Λάμπρου**

News analysis

Ο νέος προϋπολογισμός της Ευρώπης

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την πρότασή της για το επόμενο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ) για την περίοδο 2028-2034. Αν κάποιος κρίνει επί τη βάσει των αριθμών, τότε το συμπέρασμα είναι ένα: (θα) πρόκειται για τον μεγαλύτερο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό στην ιστορία του ευρωπαϊκού χειρουργείου, σε απόλυτους όρους και ονομαστική αξία, ο οποίος θα ανέρχεται σε περίπου 2 τρισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας κατά μέσο όρο, ανά έτος, το 1,26% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος της ΕΕ. Τα κονδύλια κατανέμονται σε τέσσερις βασικούς τομείς. Ο πρώτος περιλαμβάνει τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, τα οποία θα συγκεντρώσουν τους πόρους που διατίθενται σήμερα στις διάφορες κοινές πολιτικές, όπως η πολιτική συνοχής ή η αγροτική πολιτική. Στον δεύτερο τομέα εμπίπτουν διάφορα διατομεακά προγράμματα και μηχανισμοί, όπως το νεοπροταθέν Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, τα προγράμματα «Horizon Europe», «Erasmus+» και «AgoraEU» και ο Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ. Ο τρίτος τομέας περιέχει

τα κονδύλια για την εξωτερική διάσταση της ΕΕ και την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας και ο τέταρτος έξοδα για την ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση, ύψους 6% του συνολικού προϋπολογισμού. Παράλληλα, η πρόταση της Επιτροπής περιλαμβάνει ένα «μέσο ευελιξίας» και ένα «ειδικό αποθεματικό» για την Ουκρανία. Προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες για αύξηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων, η Επιτροπή προτείνει την εισαγωγή πέντε νέων πηγών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της φορολόγησης των προϊόντων καπνού και των μεγάλων εταιρειών.

Όλα τα παραπάνω συνηγορούν υπέρ μιας προφανούς διαπίστωσης: η ΕΕ έχει πλέον αναθεωρήσει σημαντικά τις προτεραιότητές της, κατανέμοντας πόρους με τρόπο που να αντανακλά τις υπάρχουσες ανάγκες σε έναν διαρκώς (και κατά βάση βιαιώς) μεταβαλλόμενο κόσμο. Για παράδειγμα, η πρόταση της Επιτροπής για επένδυση 131 δισ. ευρώ στην αμυντική βιομηχανία και στο Διάστημα, μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, ποσό πενταπλάσιο των

δαπανών κατά την τρέχουσα δημοσιονομική περίοδο, και 17 δισ. ευρώ στη στρατιωτική κινητικότητα, ποσό δέκα φορές μεγαλύτερο από το τρέχον, καταδεικνύει την επικείμενη έμφαση σε θέματα ασφάλειας και άμυνας και τη μεταφορά προς αυτά πόρων από τις διαχρονικά πρωτεύουσες πολιτικές της ΕΕ, όπως η κοινή αγροτική πολιτική.

Ωστόσο, αυτό που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι τα ανωτέρω ποσά βασίζονται στην πρόταση της Επιτροπής, η οποία θα τεθεί υπό διαπραγμάτευση στο Συμβούλιο της ΕΕ και, κατ' επέκταση, στις εθνικές πρωτεύουσες. Αν και η Επιτροπή αναφέρει ότι οι εθνικές συνεισφορές δεν θα αυξηθούν, γεγονός που θα ήταν «κόκκινο πανί» για πολλά κράτη - μέλη, ήδη η συμπερίληψη της φορολόγησης των μεγάλων εταιρειών στον κατάλογο των προταθεισών νέων πηγών χρηματοδότησης έχει προκαλέσει πολλές αντιδράσεις. Την ίδια στιγμή, τόσο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και πολλές κυβερνήσεις έχουν εκφραστεί επικριτικά για τον γενικό προσανατολισμό της πρότασης, ειδικά τον περιορισμό των κονδυλίων για τις φύσει αναδιανεμητικές πολιτικές της ΕΕ, όπως η περιφερειακή πολιτική. Είναι δεδομένο ότι καθώς θα χρειαστεί η τελική συμφωνία των δύο βασικών νομοθετικών θεσμικών οργάνων της ΕΕ, δηλαδή του ΕΚ και του Συμβουλίου, θα πρέπει να αναμένονται έντονες διαβουλεύσεις στο επόμενο διάστημα και ουσιαστικές, αν όχι ριζικές, τροποποιήσεις της αρχικής πρότασης. Την ίδια στιγμή, η δυσaréσκεια στο εσωτερικό της Επιτροπής για τον υπερσυγκεντρωτικό τρόπο λειτουργίας της προέδρου της και την ελλιπή ή καθυστερημένη ενημέρωση του Κολεγίου των Επιτρόπων για τις λεπτομέρειες της πρότασης για τον προϋπολογισμό δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο τις ζυμώσεις. Με άλλα λόγια, βρισκόμαστε στην αρχή και κάθε άλλο παρά στο τέλος ενός διαπραγματευτικού μαραθωνίου που θα μας απασχολεί τα επόμενα δύο χρόνια. Το μόνο σίγουρο είναι ότι η Ελλάδα θα έχει την ευκαιρία να επηρεάσει και να βρεθεί στο τιμόνι των εξελίξεων, καθώς θα αναλάβει την εκ περιτροπής προεδρία του Συμβουλίου στο δεύτερο μισό του 2027, οπότε και θα κορυφωθούν οι διαπραγματεύσεις.

▶ Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, παρουσιάζει την πρόταση για τον επόμενο επταετή προϋπολογισμό της ΕΕ

Ο Σπύρος Μπλαβούκος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής ευρωπαϊκού προγράμματος Αριάν Κοντέλλι, [ΕΛΙΑΜΕΠ](#). Ο Πάνος Πολίτης Λάμπρου είναι Βοηθός ερευνητής, [ΕΛΙΑΜΕΠ](#).